

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu

Układ graficzny © CKE 2016

Nazwa kwalifikacji: **Organizacja robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji gazowych**

Oznaczenie kwalifikacji: **B.24**

Numer zadania: **02**

Wypełnia zdający

Miejsce na naklejkę z numerem PESEL i z kodem ośrodka

Numer PESEL zdającego*

B.24-02-16.05

Czas trwania egzaminu: **180 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE

Rok 2016

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

Instrukcja dla zdającego

1. Na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego wpisz w oznaczonym miejscu swój numer PESEL i naklej naklejkę z numerem PESEL i z kodem ośrodka.
2. Na KARCIE OCENY w oznaczonym miejscu przyklej naklejkę z numerem PESEL oraz wpisz:
  - swój numer PESEL*,
  - oznaczenie kwalifikacji,
  - numer zadania,
  - numer stanowiska.
3. KARTĘ OCENY przekaz zespołowi nadzorującemu.
4. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 7 stron i nie zawiera błędów. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przez podniesienie ręki przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
5. Zapoznaj się z treścią zadania oraz stanowiskiem egzaminacyjnym. Masz na to 10 minut. Czas ten nie jest wliczany do czasu trwania egzaminu.
6. Czas rozpoczęcia i zakończenia pracy zapisze w widocznym miejscu przewodniczący zespołu nadzorującego.
7. Wykonaj samodzielnie zadanie egzaminacyjne. Przestrzegaj zasad bezpieczeństwa i organizacji pracy.
8. Jeżeli w zadaniu egzaminacyjnym występuje polecenie „zgłoś gotowość do oceny przez podniesienie ręki”, to zastosuj się do polecenia i poczekaj na decyzję przewodniczącego zespołu nadzorującego.
9. Po zakończeniu wykonania zadania pozostaw rezultaty oraz arkusz egzaminacyjny na swoim stanowisku lub w miejscu wskazanym przez przewodniczącego zespołu nadzorującego.
10. Po uzyskaniu zgody zespołu nadzorującego możesz opuścić salę/miejsce przeprowadzania egzaminu.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

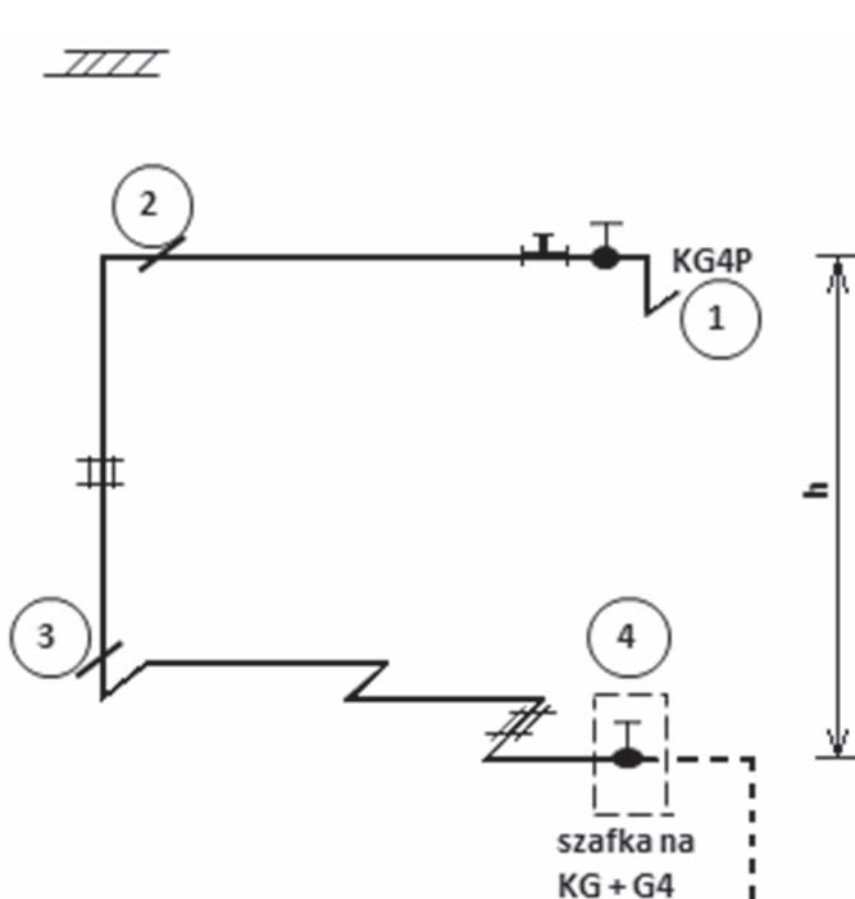
Zadanie egzaminacyjne

Wykonaj w przygotowanej tabeli obliczenia hydrauliczne w celu ustalenia całkowitej straty ciśnienia w instalacji gazowej projektowanej w budynku jednorodzinnym. Do obliczeń wykorzystaj rysunek 1. oraz informacje zawarte w tabelach: 1, 2, 3.

Uzupełnij zbiór zasad i wymagań dotyczących instalowania urządzeń gazowych oraz prowadzenia przewodów instalacji zasilanej gazem ziemnym i gazem płynnym.

Na wyposażonym stanowisku wykonaj zgodnie z rysunkiem 2. podejście pod gazomierz miechowy o rozstawie króćców przyłączeniowych 130 mm i zamontuj go.

Podczas robót montażowych przestrzegaj zasad organizacji pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych oraz ochrony środowiska. Po ukończeniu czynności uporządkuj stanowisko pracy.

Rysunek 1. Schemat instalacji gazowej w budynku jednorodzinnym

Tabela 1. Założenia do przeprowadzenia obliczeń projektowych instalacji gazowej

- Budynek zasilany jest gazem ziemnym podgrupy E z przyłącza niskiego ciśnienia
- Instalacja gazowa wykonana jest z przewodów stalowych
- Wyposażenie budynku stanowi kuchenka 4-palnikowa z piekarnikiem KG4P o $Q_{\text{nom}} = 1,3 \text{ m}^3/\text{h}$
- Współczynnik jednoczesności rozbioru gazu w budynku jednorodzinym $f = 1$
- Strata ciśnienia na gazomierzu - 50 Pa
- Długość liniowa odcinka 1-2 wynosi 1,4 m, a średnica DN 15
- Długość liniowa odcinka 2-3 wynosi 2,5 m, a średnica DN 20
- Długość liniowa odcinka 3-4 wynosi 2,3 m, a średnica DN 25
- Różnica wysokości h pomiędzy kurkiem odcinającym KG4P a kurkiem głównym KG wynosi 2,2 m
- Wzór na odzysk ciśnienia w instalacji gazowej: $\Delta H = h \times \Delta p$
gdzie:
 ΔH – odzysk ciśnienia [Pa]
 h – różnica wysokości pomiędzy kurkiem głównym a kurkiem odcinającym najniekorzystniej usytuowanego urządzenia gazowego [m]
 Δp – jednostkowy odzysk ciśnienia dla gazu ziemnego - 5,4 Pa/m
- Zwężki należy kwalifikować do odcinka o większej średnicy
- Wynik straty ciśnienia na drodze przepływu gazu należy zaokrąglić do drugiego miejsca po przecinku „ $\uparrow 5/4 \downarrow$ ” albo do liczby całkowitej

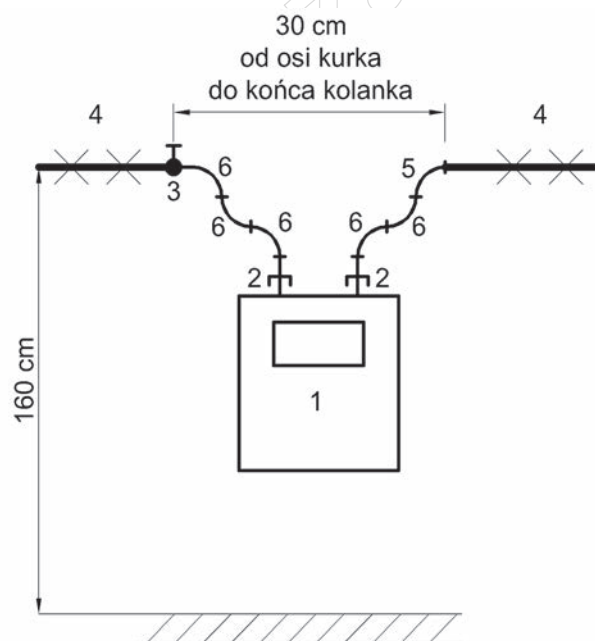
Tabela 2. Przybliżone długości przewodów równoważne oporom miejscowym w metrach

Rodzaj oporu miejscowego	Średnice nominalne [mm]								
	10	15	20	25	32	40	50	65	80
Kurek kulowy Kk	0,10	0,15	0,30	0,30	0,30	0,40	0,50	0,60	0,90
Kurek kątowy Kt	0,30	0,40	0,70	0,70	0,80	1,10	1,70	2,10	3,00
Kolano Kl	0,40	0,55	1,30	1,30	1,50	1,80	1,90	2,10	2,90
Zwężka Zw	0,10	0,10	0,10	0,15	0,20	0,25	0,30	0,50	0,70
Trójnik przelotowy Tp	0,10	0,15	0,40	0,40	0,50	0,70	1,00	1,30	1,80
Trójnik odnoga To*	0,25	0,40	0,90	1,10	1,40	1,90	2,70	3,20	4,50

* Główny strumień gazu pod kątem 90°

Tabela 3. Jednostkowe opory liniowe R przepływu gazu [Pa/m] w przewodach stalowych niskiego ciśnienia dla gazu ziemnego E

Obciążenie [m ³ /h]	Średnica nominalna rur [mm]		
	15	20	25
1	2	3	4
0,1	0,14		
0,2	0,39	0,11	
0,5	0,97	0,29	0,11
0,9	1,85	0,45	0,18
1,0	1,95	0,51	0,22
1,1	2,15	0,65	0,24
1,2	2,35	0,70	0,27
1,3	2,57	0,76	0,29
1,4	3,06	0,82	0,31
1,5	3,60	0,88	0,34
1,6	4,18	0,94	0,36
1,7	4,82	1,00	0,38
1,8	5,50	1,11	0,40
1,9	6,24	1,26	0,43
2,1	7,04	1,42	0,45
2,2		1,78	0,49
2,4		2,18	0,60
2,5		2,45	0,67

LEGENDA:

- 1 - Gazomierz np. G4 - 1 szt.
- 2 - Łącznik gazomierza z nakrętką i uszczelką - 2 szt.
- 3 - Kurek kulowy 1" - 1 szt.
- 4 - Rura stalowa DN 25 jednostronnie nagwintowana o długości 40 cm - 2 szt.
- 5 - Kolanko zwykłe 1" - 1 szt.
- 6 - Kolanko nypłowe 1" - 5 szt.

Rysunek 2. Szkic montażowy podejścia pod gazomierz

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 180 minut.

Ocenię podlegać będą 3 rezultaty:

- obliczenia zapotrzebowania na gaz i strat ciśnienia instalacji gazowej,
- zbiór zasad i wymagań dotyczących instalowania urządzeń gazowych oraz prowadzenia przewodów instalacji na gaz ziemny i płynny,
- podejście pod gazomierz i zamontowany gazomierz,

oraz

przebieg montażu podejścia pod gazomierz i montażu gazomierza.

Obliczenia zapotrzebowania na gaz i strat ciśnienia instalacji gazowej

Numer odcinka	Obciążenie nominalne {przepływ} [m ³ /h]	Współczynnik jednoczesności poboru gazu [-]	Obciążenie rzeczywiste [m ³ /h]	Średnica przewodu [mm]	Opory miejscowe/długość zastępcza [m]					Suma strat miejscowych [m]	Długość liniowa [m]	Długość całkowita [m]	Jednostkowa strata ciśnienia [Pa/m]	Całkowita strata ciśnienia Zaokrąglona w górę do liczby całkowitej [Pa]
					Kurek kulowy Kk	Kolano Kl	Zwężka Zw	Trójnik przelot Tp	Trójnik odnoga To					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1-2														
2-3														
3-4														
Strata ciśnienia w instalacji bez uwzględnienia straty ciśnienia na gazomierzu i bez uwzględnienia odzysku ciśnienia														
Strata ciśnienia na gazomierzu														
Odzysk ciśnienia w instalacji														
Całkowita strata ciśnienia w instalacji z uwzględnieniem straty ciśnienia na gazomierzu i odzysku ciśnienia														

Zbiór zasad i wymagań dotyczących instalowania urządzeń gazowych oraz prowadzenia przewodów instalacji na gaz ziemny i płynny

Nr	Zasada/wymaganie	Uzupełnienie zasady/ wymagania
1.	<i>Przewody instalacji gazowej, począwszy od 0,5 m przed zewnętrzną ścianą budynku do kurków odcinających przed gazomierzami w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, powinny być wykonane z rur stalowych bez szwu bądź z rur stalowych ze szwem przewodowych, łączonych metodą</i>	
2.	<i>Wypełnianie bruzd, w których są prowadzone przewody z rur miedzianych, jest</i>	
3.	<i>Gazomierzy nie można instalować względem palnika gazowego lub innego paleniska, mierząc w rozwinięciu długości przewodu, w odległości mniejszej niż</i>	
4.	<i>Gazomierze, wewnątrz budynku należy instalować w przedziale wysokości</i>	
5.	<i>Zawór odcinający dopływ gazu do urządzenia należy umieścić w pomieszczeniu, w którym jest zainstalowane urządzenie gazowe, w miejscu łatwo dostępnym, w odległości od króćca przyłączeniowego, nie większej niż</i>	
6.	<i>W pomieszczeniu, w którym instaluje się butlę z gazem płynnym o nominalnej zawartości gazu do 11 kg, należy zachować temperaturę niższą niż</i>	
7.	<i>W przewodach gazowych, doprowadzających gaz do ścian zewnętrznych budynków przemysłowych nie powinno być ciśnienia wyższego niż</i>	
8.	<i>Urządzenia sygnalizacyjno-odcinające dopływ gazu należy stosować w tych pomieszczeniach, w których łączna nominalna moc cieplna zainstalowanych urządzeń gazowych jest większa niż</i>	
9.	<i>Zabrania się prowadzenia przez pomieszczenia mieszkalne przewodów instalacji gazowej wykonanej z rur stalowych z zastosowaniem połączeń</i>	
10.	<i>Kubatatura pomieszczeń, w których instaluje się urządzenia gazowe, w przypadku urządzeń z zamkniętą komorą spalania (typ C), nie powinna być mniejsza niż</i>	

Miejsce na obliczenia i notatki
(nie podlega ocenie)

www.EgzaminZawodowy.info